

Abstrakt

Poškozený v trestním řízení a jeho ochrana

Diplomová práce se zabývá postavením poškozeného a jeho ochranou v průběhu celého trestního řízení a popisem práv, kterými disponuje v jeho jednotlivých fázích. Práce čerpá z právních předpisů, odborné literatury, soudní judikatury a elektronických zdrojů.

Práce je členěna do pěti kapitol. První z nich zahrnuje vymezení pojmu poškozený, a to jak z hlediska pozitivního, tak negativního. Dále popisuje rovněž rozdíl mezi pojmy ‚poškozený‘ a ‚oběť trestného činu‘.

Druhá kapitola je zaměřena na popis práv, jež náleží všem poškozeným, stejně jako těch, která patří pouze poškozeným v postavení subjektu adhezního řízení podle §43, odst. 3 trestního řádu. Podrobněji jsou charakterizovány nejvýznamnější z těchto práv. Dále je popsána možnost poškozeného vzdát se procesních práv a analyzována problematika vzdání se pouze částečného. Poslední část kapitoly je věnována nezletilým poškozeným a jejich zvláštnímu postavení v trestním řízení.

Třetí kapitola zevrubněji vymezuje postavení poškozeného v individuálních fázích trestního řízení, a to od přípravného řízení až po řízení o řádných a mimořádných opravných prostředcích.

Čtvrtá kapitola se zabývá adhezním řízením, charakterizuje podmínky řádnosti a včasnosti uplatnění nároku poškozeného na náhradu škody, nemajetkové újmy, nebo na vydání bezdůvodného obohacení, vymezuje překážku pro jeho uplatnění a popisuje postup soudu při rozhodování o tomto nároku.

V páté kapitole jsou popsány situace, kdy o nároku poškozeného nebude rozhodnuto standartním soudním rozsudkem. Mezi odklony, kterými se tato práce zabývá, patří dohoda o vině a trestu, narovnání a podmíněné zastavení trestního stíhání. Kapitola analyzuje každý z nich a uvádí jak pozitivní, tak i negativní momenty rozhodování tímto způsobem.

Závěr práce obsahuje několik návrhů de lege ferenda, jež by měly přispět ke zlepšení postavení poškozeného v trestním řízení. Mezi ně patří právo podat soukromou a subsidiární žalobu a právo poškozeného podat odpor proti trestnímu příkazu. V této části práce jsou

analyzovány všechny argumenty pro a proti zavedení těchto institutů a zároveň je učiněn pokus o predikaci jejich efektivity v českých právních reáliích.